

Prof. Liliana Bacanu

Tipul activității: Club de lectură

Titlul activității: *Copacul minciunilor*, de Frances Hardinge (Editura Polirom, 2016)

Nivel gimnazial

Competențe generale:

1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral.
2. Receptarea textului scris de diverse tipuri.
3. Redactarea textului scris de diverse tipuri.
4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise.
5. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional.

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea temei, a unor informații esențiale și de detaliu, a intențiilor de comunicare explicite și/sau a comportamentelor care exprimă emoții din texte narative, monologate sau dialogate;
- 1.2. Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informații și a unor idei, exprimând opinii, emoții și sentimente prin participarea la discuții pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/ citite;
- 1.4. Realizarea unei interacțiuni verbale cu doi interlocutori, folosind strategii simple de ascultare activă și manifestând un comportament comunicativ politicos față de interlocutor(i);
- 2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale;
- 2.4. Manifestarea interesului și focalizarea atenției în timpul lecturii unor texte pe teme familiare;
- 2.5. Observarea comportamentelor și a atitudinilor de lectură, identificând aspectele care necesită îmbunătățire;
- 3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unui text simplu, pe o temă familiară, cu integrarea unor imagini, desene, scheme;
- 4.2. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative;
- 4.5. Utilizarea competenței lingvistice în corelație cu gândirea logică/ analogică, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții;
- 5.1. Asocierea unor experiențe proprii de viață și de lectură cu acelea provenind din alte culturi.

Metode și procedee didactice: conversația, învățarea prin descoperire, investigația, dezbateră, lucrul în echipe, PPT, banda desenată, brainstormingul, Scaunul autorului, exerciții de creativitate.

Scenariul activității

I. Titlul și mottoul – ipoteza lectorului

A. Pornind de la titlul cărții și de la mottoul prezent pe copertă, discutăm ipotezele pe care le-au avut în vedere micii cititori atunci când au citit titlul, respectiv mottoul:

- Copacul (Pomul vieții sau Arborele cosmic) – simbol religios universal
Geneza 2: 16-17: Poți să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el vei muri negreșit.
Geneza 3: 7-12: Femeia pe care mi-ai dat-o ca să fie lângă mine, ea mi-a dat din pom și am mâncat.
- După Mircea Eliade – simbolul vieții în continuă evoluție, în ascensiune spre cer; caracterul ciclic al evoluției cosmice: moarte și regenerare; legătura cer- pământ: rădăcinile (subteran), trunchi și crengile de jos (suprafața pământului), ramurile de sus (înaltul). Pomul vieții este un centru, care are drept sevă roua cerească, iar fructele lui, inaccesibile muritorilor, transmit o mică parte din nemurire.
- **“Alege o minciună pe care ceilalți vor să o creadă”** (se discută cuvintele-cheie din motto: “minciună”, “ceilalți”)

B. Profesorul propune spre discuție câteva secvențe din carte, iar elevii sunt solicitați să arate relevanța acestora în raport cu titlul cărții și cu mottoul:

“(...) o plantă despre care auzise cu trei ani înainte, într-o legendă obscură. Se spunea că respectivul copac ar fi semănat cu o plantă agățătoare, dar că fructele sale semănau cu niște citrice și aveau proprietăți ieșite din comun. Planta se dezvoltă în întuneric sau într-o lumină cât mai slabă, înflorind și dând rod doar dacă era hrănită cu minciuni. (...) minciuna trebuie să fie șoptită Copacului și apoi răspândită cât mai mult cu putință. Cu cât mai importantă era minciuna și cu cât mai mare era numărul celor convinși să o creadă, cu atât mai mare avea să fie fructul. Dacă cineva îl consuma, persoanei respective i s-ar fi dezvăluit un secret(...). Toți cei însetați de cunoaștere s-ar simți tentați de gândul că pot afla secrete nespuse doar mușcând dintr-un fruct. (...) În loc să fie hrănită cu razele soarelui, suferă de pe urma luminii puternice și mai ales atunci când era atinsă de lumina naturală.

(...)este posibil să-mi fi dorit chiar de la început să descopăr ceva miraculos. (...) Ca mulți alții, mi-am dedicat întreaga viață cercetării minunilor și a misterele Creației, pentru a înțelege cât mai bine proiectul Creatorului nostru. Însă descoperirile noastre nu ne-au adus decât îndoieli și întuneric.”(p. 159 - 164)

“Cea mai mare imagine înfățișa descoperirea lui cea mai de seamă, nefilimul de la New Falton.(...) *Alege o minciună pe care ceilalți vor să o creadă*, era scris sub imagine. *Se vor agăța de ea chiar dacă li se demonstrează clar că este falsă. Dacă cineva încearcă să le arate Adevărul, se vor întoarce împotriva acestora, și vor lupta până în pânzele albe.”* (p. 167)

II. Roman istoric și de atmosferă (epoca victoriană)

A. Lucrând în echipă, mai mulți elevi au fost solicitați să realizeze un *proiect PPT* (Anexa 1), vizând specificul epocii victoriene, având în vedere, în principal, următoarele aspecte: societatea și familia, condiția femeii, credință / știință și moartea. Elevii au ales să prezinte și curiozități din epoca respectivă, spre exemplu, corsetul (obiect vestimentar creat în acest timp), fotografiile post-mortem, etc.

B. După prezentarea proiectului, am propus, pentru fiecare problematică, citate reprezentative, pentru o discuție liberă. Am venit cu “*provocări*” care să le deschidă gustul/ interesul spre alte lecturi (*Eu sunt Malala* – condiția femeii în altă cultură) și spre teorii științifice care au revoluționat gândirea (teoria evoluționistă a lui Charles Darwin) și care motivează trama textului literar în discuție.

a. Societatea și familia

“Toată lumea își avea locul pe scara invizibilă a societății. Era ușor de înțeles că ducii le erau mult superiori, iar cameristele mult inferioare. Însă între ei existau mii de ranguri diferite, între unele dintre acestea fiind diferențe aproape imposibil de perceput. Iar Myrtle voia mereu să-l pună pe fiecare la locul lui. (...) Își dădea seama că mama ei își revendica o poziție doar un pic inferioară doamnei Lambent și ușor superioară celorlalte doamne. Poate că erau ele importante pe insulă, însă erau toate *provinciale.*” (p. 67)

“Fuseseră repudiate. Un asemenea dispreț meritau doar oamenii aflați sub rangul lor. Cu o zi înainte, fuseseră acceptate ca parte din <<societatea>> din Vane. Ceva trebuie să se fi schimbat, ca domnișoara Hunter să le repudieze acum fără nici o ezitare.” (p. 85)

“ – Îmi pare rău, dragul meu, a murmurat ea aproape imperceptibil.

- Din păcate, știu din proprie experiență că inteligența feminină e limitată, a continuat pastorul plin de ranchiună. Cu toate acestea, văd că soțiile altora reușesc să-și țină servitorii într-o oarecare ordine și nu-și lasă gospodăriile să se ducă de râpă într-un asemenea hal rușinos.

S-a ridicat intempestiv, aruncând șervetul pe masă, și a ieșit din încăpere.

Faith s-a simțit sfâșiată, ca de fiecare dată când pastorul îi vorbea așa mamei ei. Ar fi vrut să fie de partea tatălui și o durea că îi era milă de mama ei.” (p. 101)

- De discutat și: relațiile dintre soți, copii, relația mamă – fiică și tată – fiică.

b. Moartea

“Toată lumea se temea ca nu cumva Howard, singurul fiu rămas în viață, să răcească și să piară. Faith fusese deja martora morții a cinci frați mai mici, care pierduseră lupta cu viața și păliseră, ca niște narcise delicate. Unii muriseră în fașă, alții reușiseră să-și sărbătorească o aniversare-două. Primii doi purtaseră numele de Howard, apoi părinții lor încercaseră un James și doi de Edward, tot fără succes. Toate aceste nenorociri îl făcuseră pe actualul Howard să pară fragil, ca și cum ar fi putut împărtăși oricând soarta fraților săi întru nume.” (p.37-38)

“Faith își amintea cum Paul Clay îi arătase fotografiile postume (...). Pastorul Erasmus Sunderly fusese adus în salon, hainele îi fuseseră aranjate cu grijă și părul îi fusese piptănat cu mare măiestrie, ca să-i acopere rana de pe tâmplă. (...) ședea demn în fotoliul cel mare, iar mâna i se odihnea pe paginile unei biblii deschise. (...) (p. 143)

c. Condiția femeii

“În ființa ei sălășluia o foame teribilă, iar fetele nu aveau voie să simtă o asemenea foame. Ele ar fi trebuit să ciugulească câte puțin când luau masa, iar mintea ar fi trebuit să se mulțumească și ea cu puțin. Câteva lecții învechite de la o guvernanta obosită, plimbări plictisitoare, îndeletniciri pentru care să nu-și folosească intelectul. Dar nu era suficient. Toată cunoașterea – orice cunoaștere, de fapt – o atrăgea pe Faith și, prin faptul că o fura pe nevăzute, se delecta cu o otravă delicioasă.” (p. 13-14)

“Fermecătoarea Myrtle a devenit imediat preferata domnilor, fiind simpatcă și spirituală, însă fără a fi *prea* inteligentă.” (p. 59)

“Rolul ei de fată presupunea să aibă îndoieli, să ezite și, în cele din urmă, să se lase convinsă.” (p. 245)

“Crezi c-am făcut toate astea din vanitate? Luptam pentru supraviețuirea familiei mele, iar înfățișarea era singura armă pe care o aveam! Aveam nevoie de doctorul Jacklers să spună că moartea tatălui tău a fost un accident. Aveam nevoie de domnul Clay să modifice fotografia, ca s-o putem folosi pentru a risipi zvonurile din Anglia. Așa că am jucat rolul văduvei bogate și drăgălașe care se baza pe ei și care într-o bună zi ar fi fost suficient de recunoscătoare pentru a se căsători cu unul dintre ei. Asta e un câmp de luptă, Faith. Femeile poartă și ele războaie, așa cum o fac bărbații. Noi nu primim arme și nu putem fi văzute luptând.” (p. 314)

“ – (...)Ai impresia că hainele pe care le îmbraci, acoperișul de deasupra capului și mâncarea cu care te hrănești ți le datorează cineva? (...)Toți copiii își încep viața îndatorați față de părinții lor(...). Un fiu își poate răscumpăra această datorie într-o

bună zi, făcând cinste numelui său și sporind averea familiei. Ca fată tu nu o vei putea face *niciodată*. (...) Nu vei putea fi *niciodată* altceva decât o povară și o gaură în buzunarul meu. Chiar și când te vei mărita, zestrea ta va fi o pagubă pentru familie.” (p. 105-106)

“Femeile și fetele erau atât de des nevăzute, uitate, prea puțin importante. Faith însăși se folosise cu succes de lucrul acesta, ascunzându-se la vedere și trăind o viață dublă. Însă fusese îmbătătită tocmai de această invizibilitate și abia acum începea să-și dea seama.” (p. 343)

PROVOCARE

1. Ești în pielea lui Faith. Împărtășește-ți sentimentele tatălui și mamei (părinții protagonistei).
2. În locul lui Faith aș fi reacționat la fel / diferit deoarece.....
3. Mai este de actualitate această problematică? Unde în lume? Ce crezi despre acest subiect?
4. Cu ce personaj din lecturile tale / persoană o poți compara pe Faith? Ai citit *Eu sunt Malala*?

d. Credință / știință

“Lumea chiar se schimbase. Trecutul ei se schimbase, iar odată cu el se transformase totul. Demult, oamenii cunoșteau povestea lumii: fusese creată într-o săptămână, iar Omul fusese lăsat să o conducă. Și viața planetei nu avea să fie mai lungă de câteva mii de ani...

Însă apoi cercetătorii stabiliseră cât de mult timp îi trebuia pietrei pentru a se așeza în straturi ca un turn de foitaj. Fuseseră descoperite fosile, crani omenеști stranii, deformate, cu fruntea teșită. După aceea, când Faith avea cinci ani, apăruse o carte despre evoluție, numită *Originea speciilor*, iar lumea se cutremurase, ca un vapor ce se lovește de țarm.

Bucata de trecut pe care nu o cunoșteau a început să se tot întindă. Zeci de mii, sute de mii, chiar milioane de ani...Și cu cât era mai lungă acea perioadă, cu atât mai puțin glorioasă părea omenirea. Omul nu se afla pe pământ de la facerea lumii, iar lumea nu îi fusese oferită în dar. Nu, a fost o specie târzie, iar strămoșii săi își creaseră cu greu drum prin noroi, mergând de-a bușilea pe pământ.

Biblia nu mințea. Orice om de știință cu frica lui Dumnezeu știa asta. Însă nici pietrele, fosilele și oasele nu mințeau, iar în ultima vreme concluzia părea să fie că cele două părți nu spuneau aceeași poveste.” (p. 63-64)

“Simțea uneori prăpastia periculoasă a îndoielii, pe care descoperirile științifice o căscaseră sub picioarele oamenilor.” (p. 164)

“Pomul Cunoașterii, a șoptit Faith simțindu-se dintr-o dată cuprinsă de o tristețe. Așa credea tata. Ba nu...așa spera. Voia să găsească dovezi științifice care să susțină textul Bibliei.” (p. 374)

PROVOCARE : Teoria evoluționistă(Charles Darwin)

III. Roman polițist

A. Pentru a discuta dimensiunea importantă de roman polițist a cărții, am cerut elevilor să își amintească despre *scriitorii* de roman polițist, care au revoluționat genul (Agatha Christie, Sir Arthur Conan Doyle) și despre *detectivii* celebri din istoria romanului polițist (Hercule Poirot, Miss Marple, Sherlock Holmes)

B. Apoi, împreună cu elevii, am extras *trăsăturile romanului polițist*:

- *Anchetă* condusă cu *metode criminaliste* de un polițist sau de un detectiv privat;
- o *crimă misterioasă* trebuie elucidată;
- într-un cerc restrâns de oameni, fiecare suspect are un *motiv* credibil și *oportunitatea* de a fi comis crima;
- detectivul rezolvă misterul prin *deducție* logică și prin *dovezile* adunate;
- calitățile detectivului: inteligență, capacitatea de analiză, ordonare și sintetizare a datelor, spirit de observație, fire curioasă, putere de memorare a informațiilor, bună intuiție psihologică, talent actoricesc.

C. Am continuat demersul, discutând despre trăsăturile romanului polițist identificate în cartea “Copacul minciunilor”:

a. Ipoteze despre moartea pastorului: accident, sinucidere sau crimă;

b. Lista posibililor criminali (citate reprezentative, care i-ar inculpa). Elevii sunt provocați să facă deducții logice, asemenea detectivilor, căutând motivele fiecărui personaj suspect. Copiii primesc fișe cu fiecare suspect și, lucrând în echipe, completează motivele pentru înfăptuirea crimei:

• *Unchiul Miles*

“ – Trebuie să-mi dai toți banii pe care îi mai ai și cât mai multe dintre bunurile lui Erasmus. O să pretindem că au fost ale mele de la bun început – sau că mi le-a dat.” (p. 196)

“ – Toți cei de la Academia Regală râd de mine (...). Îi aud foarte bine. Pe la cluburi. Bietul Miles – nu reușește niciodată să-și pună numele pe o lucrare, nu poate să țină o prelegere, nu a dat numele niciunei specii noi. Își urmează peste tot cumnatul, ca un câțel.” (p. 225)

“ – Mamă, trebuie să ne spună cine i-a oferit banii ăștia! Unchiul Miles ne-a mințit – ne-a adus aici pentru că voia să ia parte la săpăturile din Vane. I-au spus că avea să fie primit doar dacă îl convingea și pe tata să vină. A fost cumpărat...” (p. 310)

Motive.....
.....
.....

• *Myrtle*

“ – Ai văzut vreo hârtie care ar putea fi valoroasă? a întrebat brusc Myrtle. O scrisoare de credit, un testament(...)?”

- Nu, ia răspuns Faith uimită de pragmatismul mamei ei.

- Dacă unchiul tău e interesat, înseamnă că trebuie să fie ceva valoros printre ele.”
(p. 199)

Motive.....
.....
.....

• *Doctorul Jacklers*

“Era o mare abatere de la etichetă să faci curte unei văduve înainte de a ieși din doliu. Iar înainte ca soțul ei să fi fost măcar îngropat era de-a dreptul mizerabil.” (p. 203)

“S-a pornit dintr-o dată o rafală de vânt, iar doctorul s-a aruncat spre Faith, vrând s-o apuce de braț. Fata s-a ferit și, preț de o clipă, și-a pierdut echilibrul, neantul cenușiu și înfometat căscându-și parcă gura cu lăcomie când s-a aplecat deasupra lui. (...) Nu-și putea da seama cu certitudine dacă gestul doctorului o echilibrase sau o făcuse să-și piardă mai rău echilibrul.) (p.205)

Motive.....
.....
.....

• *Domnul Clay, fotograf*

“(...)îi trimisese flori unei văduve, iar florile roz și galbene nu păreau a fi cel mai potrivit buchet funerar.” (p. 209)

“Myrtle era ocupată, proba un vâl nou și un șal. Ambele sosiseră atunci, ca <<gesturi de compasiune>>, unul de la doctorul Jacklers și celălalt de la Clay. Era clar că rivalitatea dintre ei avansa cu pași mari.” (p. 235)

Motive.....
.....
.....

• *Șefii excavației (Lambent, Clay, Jacklers)*

“Poate că accidentul cu coșul minier nu fusese, de fapt, în accident. În fond, cine ar fi putut bănuși că Faith și Howard erau cei care aveau să îl folosească, și nu stimabilul lor tată?” (p. 230)

Motive.....
.....
.....

• *D-na Agatha Lambent*

- scrisoarea de respingere adresată lui Myrtle (p. 153)

“ – Domnișoară Sunderly, a spus doamna Lambent încet, de-abia mișcându-și buzele. Dacă aveți vreun strop de respect și de decență, veți rămâne cu figura în umbră. Fotografia aceasta are să ne servească drept *carte de visite*, și va circula printre cunoștințele noastre, poate va fi chiar publicată. Numele dumneavoastră nu va apărea printre cele scrise dedesubt. Nu putem lega numele Sunderly de acest demers.” (p. 253)

“Fie că mă credeți sau nu, de obicei sunt un om blând. Însă înainte de toate sunt o soție bună. Soțul meu ar putea intra în Parlament și reputația lui trebuie să fie protejată cu orice preț.” (p.254)

Motive.....
.....
.....

e. Minciunile lui Faith, cele care motivează parțial titlul romanului, au mai multe motivații. Am discutat cu elevii următoarele posibilități de interpretare:

- tehnică de investigație folosită de protagonista - detectiv : speră să îi descumpănească pe vinovați și astfel să se deconspire;
- dorința de răzbunare pe toți cei care făcuseră rău familiei lor;
- descoperirea puterii de manipulare a celorlalți, iluzia controlului absolut (ea este păpușarul).

Minciunile cu care Faith hrănește strania plantă și îi manipulează pe ceilalți sunt:

1. Tatăl ei a devenit fantomă.
2. Șefii excavației caută aurul contrabandiștilor, nu fosile.
3. Domnul Lambent i-a dat comoara contrabandiștilor d-rei Hunter.

Ce **crede** Faith inițial, care este ipoteza de la care pleacă:

- mobilul crimei este “copacul minciunilor”: “Cineva știa despre copac. Cineva voia copacul. (...)Un copac care putea dezvălui taine necunoscute, care putea dezlega misterele lumii.(...) Nu era fascinant doar din punct de vedere științific. Copacul era valoros. Puternic. Neprețuit.” (p. 302)

Ce **descoperă** Faith prin investigații polițiste (și cu ajutorul lui Paul Clay – aliat, prieten de vârsta ei):

- Copacul scoate ce e mai rău în ea însăși.
- După ce mănâncă ultimul fruct are revelația minciunilor care copleșesc lumea (p. 331- 332), lumea toată e construită pe minciuni, iluzii.
- Adevărul despre tatăl său: fusese complice la moartea lui Winterbourne, mințise ca să pună mâna pe copac (se dăruie mitul despre tatăl- model etic de virtute și de corectitudine științifică).
- D-na Lambent este văduva lui Winterbourne: adevăratul mobil al crimei fusese răzbunarea mocnită și calculată a femeii.

PROVOCARE

1. După tine, de ce a scris autoarea această carte? Formulează o întrebare pe care ai dori să i-o adresezi. (Scaunul autorului)
2. Ai schimba finalul romanului? De ce?
3. Care este paragraful / cuvântul cel mai important din carte? Motivează.

DEBATE (format Karl Popper): trei afirmatori și trei negatori aduc argumente pro și contra acestei moțiuni. Se admit întrebări încrucișate între echipe și se realizează câte o sumativă pentru fiecare echipă. De asemenea, arbitrii, în număr de cinci, vor motiva echipa câștigătoare, urmărind criteriile date de profesor.

Moțiunea : Este de preferat o minciună dulce decât un adevăr amar.

Verificarea ipotezei discutate inițial, nuanțarea ei prin elementele nou descoperite.

Prezentarea benzii desenate. Aceasta a fost realizată respectând momentele cele mai reprezentative din roman, eleva S. O. A. motivând și realizarea unor planșe color, respectiv alb-negru, în raport cu evoluția personajului principal și cu sentimentele acesteia. (Anexa 2. Bandă desenată)

ANGLIA VICTORIANĂ

“Copacul Minciunilor” de Frances Hardinge

CUPRINS

1. Epoca victoriană
2. Fotografierea mortului
3. Condiția femeii
4. Idealul de frumusețe
5. Corsetul
6. Știința și religia

1. EPOCA VICTORIANĂ

- ❖ Este marcată, după cum indică și numele, de domnia Reginei Victoria.
- ❖ Este cuprinsă între 20 iunie 1837 și 22 ianuarie 1901.
- ❖ Reprezintă o perioadă de pace îndelungată și de prosperitate economică pentru Anglia. Ca urmare a confortului financiar, cultura se dezvoltă și au loc numeroase descoperiri științifice importante în toate domeniile.

2. FOTOGRAFIEREA MORTULUI

❖ În timpul epocii victoriene, ceva ce în zilele noastre ar fi considerat morbid, la acea vreme era chiar o modă. Devenise chiar o obișnuință, mai ales în rândul familiilor înstărite. Totul se întâmpla după decesul uneia dintre rude. Este vorba despre fotografierea mortului alături de rudele în viață. Persoana decedată era pusă într-o poziție în așa fel încât, în fotografie, să apară ca și cum era în viață. Acest obicei sinistru era considerat o modalitate de a onora persoanele decedate și, în același timp, să minimalizeze durerea pricinuită de pierderea persoanei iubite.

2. FOTOGRAFIEREA MORTULUI

❖ În fotografii, care în zilele noastre ar fi considerate dure și deranjante în același timp, copii decedati în special erau fotografiați și puși în pozitii în așa fel încât să pară că dorm. Multi erau decedati din cauza tuberculozei care făcea ravagii la acea vreme. Înainte însă de a-i îngropa, familiile, în special cele înstărite, doreau cu orice pret să îi fotografieze alături de ei, iar fotografiile erau considerate "suvenir". Fotografierea persoanelor decedate era însă un obicei costisitor, un lux chiar, dar mulți plăteau pentru a o avea. Era singura modalitate de a păstra imaginea celui drag, înainte de a fi înmormântat.

2. FOTOGRAFIEREA MORTULUI

O fată decedată fiind
fotografiată alături de
familia sa...

2. FOTOGRAFIEREA MORTULUI

Copilul din centru este
aranjat în așa fel încât să
pară că este viu, dar
doarme...

3. CONDIȚIA FEMEII

❖ În timpul epocii victoriene, femeia nu îi era egală barbatului. În timp ce bărbații trebuiau să fie “stalpii” familiei, să muncească și să aibă o educație riguroasă, rolul femeii era să aibă grijă de copii, să arate bine și să fie feminină, manierată și delicată. Femeia prea inteligentă era considerată neadecvată. În secolul XIX, femeile nu aveau aceleași drepturi ca bărbații, iar cele care își doreau să îi egaleze în cunoștințe sau să fie independente nu erau privite cu ochi buni. Eticheta pe care o puneau societatea era de mare importanță pentru femeia victoriană, iar fetele, încă de tinere doreau să ajungă la standardele de frumusețe și clasă, foarte rigide și greu de obținut pe atunci.

3. CONDIȚIA FEMEII

❖ Femeile care manifestau interes pentru știința și cunoaștere erau considerate ciudate, ieșite din comun, chiar neîngrijite, oamenii tragand concluzia că, dacă își largesc orizonturile intelectuale, acestea nu mai alocă destul timp frumuseții fizice, care era cea mai importantă calitate a unei domne sau domnișoare. În această perioadă, exista noțiunea de “prea inteligentă”. Educația fetelor era predominată de abilități practice cum ar fi cusutul și gătitul, aptitudini ce aveau să le folosească în viața de familie, însă nu atât de mult și cunoștințe academice. Pe scurt, femeia inteligentă nu era acceptată de societatea victoriană.

4. IDEALUL DE FRUMUSEȚE

❖ După cum am menționat mai devreme, frumusețea juca un rol important în viața femeii victoriene. Acesta era criteriul după care era judecată de societate, femeile frumoase fiind cele care dobandeau succesul în viață, atât material cât și familial. Însă, idealul de frumusețe impus de către Regina Victoria era greu de obținut, chiar și așa, femeile, mai ales cele tinere făceau tot ce le stătea în putință să ajungă la acest nivel, mergând până la a-și răni corpul și a-și periclita viața pentru o greutate mai mică.

❖ Femeia ideală în epoca victoriană prezenta următoarele trăsături:

4. IDEALUL DE FRUMUSEȚE

1. Un ten alb și translucid, fără imperfecțiuni

Pentru a părea cât mai delicată și mai fragilă, se dorea ca tenul să fie foarte palid. Acesta era și un semn de noblete, femeile ferindu-se de soare și de bronz, culoarea mai închisă a pielii fiind considerată vulgară și neatrăgătoare. Din acest motiv, umbrela era un accesoriu nelipsit.

Pielea albă și străvezie era atât de mult dorită, încât doamnele apelau la oxidul de zinc (o pudră minerală, albă) pentru a-și acoperi tenul, iar apoi, cu ajutorul unui fard albastru se desenau discret mici linii, imitând venele. Uneori, cu un fard vinețiu, se accentuau până și cearcănele.

4. IDEALUL DE FRUMUSEȚE

2. Machiaj discret, care să pară inexistent

Machiajul trebuia să fie natural, imitând trăsăturile naturale pe care femeia dorea să le aibă, culorile prea stridente fiind asociate claselor sociale joase sau actrițelor. Produsele cosmetice conțineau ingrediente periculoase, cum ar fi plumbul și sulfura de mercur. Singurul produs bio era sucul de sfeclă, folosit rareori pentru accentuarea culorii obrazilor.

4. IDEALUL DE FRUMUSEȚE

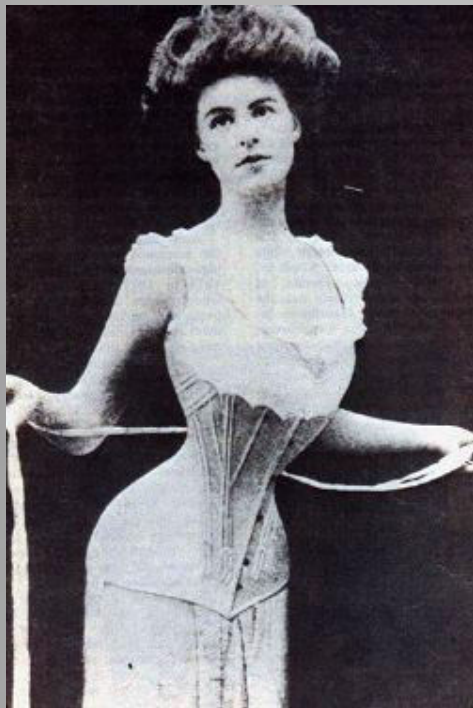
3. Talia de viespe

Cu cât era talia mai îngustă, cu atât doamnele din anii 1850 erau mai apreciate – cu toate că, pentru a purta celebrele corsete, femeile aveau de îndurat chinuri inimaginabile. Nu degeaba aveau, în poșetă, pe lângă oglinda și sticluța cu parfum – și un flacon de săruri: nu știau niciodată când le apucă leșinul! Femeile considerau corsetul un element cheie în vestimentația lor zilnică, iar acesta, cu cât era mai tare strâns, cu atât mai frumoasă femeia.

5. CORSETUL

Corsetul era nelipsit din garderoba oricărei tinere respectabile din epoca victoriană, acesta fiind purtat în fiecare zi pe sub rochiile sofisticate și voluminoase, pentru a face talia să pară cât mai subțire și delicată. Acesta, însă, prezenta riscuri teribile. Presiunea exercitată de corset putea provoca deformări ale coastelor și ale organelor interne. Deoarece era atât de strâns pe corp, corsetul oprea circulația normală a oxigenului și a sângelui, ducând la leșinuri frecvente și chiar la asfixiere. Însă, rolul corsetului nu era doar acela de înfrumusețare fizică, ci marca și trecerea de la copilărie la adolescență. Prima dată în care purta corsetul era o treaptă importantă din viața unei tinere domnișoare, semnificând maturizarea acesteia.

5. CORSETUL

Corsetul era strâns îngrozitor de mult, provocând dureri teribile, însă, femeile victoriene îndurau disconfortul pentru a arăta bine. De multe ori, corsetele erau împodobite cu dantela și volanașe, acestea fiind considerate parte obligatorie din lenjeria intimă.

6. ȘTIINȚA ȘI RELIGIA

❖ Datorită păcii de lungă durată și a confortului financiar, Anglia victoriană avansa spectaculos de repede în domeniul inovațiilor științifice și industriale. Aburul înlocuia în același timp forța bratelor, aceea a animalelor și a vântului: în 1812 o navă cu aburi urca fluviul Clyde; în 1819 un vas cu aburi traversa Atlanticul; în 1852 fu lansat *Agamemnon*, primul vapor de război cu elice și cuirasă; în 1821 Stephenson construia prima sa locomotivă; în 1830 ducele inaugura calea ferată de la Manchester la Liverpool; în 1838 Disraeli călătorea de la Londra la Maidenhead cu o viteză de treizeci și șase de mile pe oră, încercând o surprinzătoare senzație. Însă, datorită influenței bisericii încă puternice asupra statului, noile descoperiri științifice se loveau de convingerile vechi ale bisericii.

6. ȘTIINȚA ȘI RELIGIA

În 1859, Charles Darwin a fondat teoria evolutionistă sau darwinistă, conform căreia toate speciile în viața au evoluat de-a lungul milioane de ani din anumiți strămoși comuni, de exemplu, omul ar fi evoluat din maimuță. Aceasta a zguduit tradiționala teorie creationistă, susținută de Biserică, conform căreia, universul a fost creat de Dumnezeu în decursul a 6 zile.

Cu toate aceste conflicte și contradicții între știință și religie, oamenii credincioși își doreau să fie la curent cu noile descoperiri științifice, iar unii dintre ei doreau să inoveze și ei în acest domeniu. Astfel încât, în societatea victoriană existau numeroși preoți și oameni ai Bisericii care erau și oameni de știință. Aceștia reușeau să găsească un echilibru dintre tradițiile impuse de familie și Biserică și noile progrese din lumea cunoașterii.

Dna Lambert

Ben

Croch